

Historien är alltid närvarande och tiden rör på sig.

Kan konflikter lösas? Är det en föreställning om Guds paradiset på jorden som ligger i denna förhoppning? Man kan till och med fråga sig om huruvida idén att konflikter löses till sist inte förvärrar konflikter.

”Nu vet jag att du är otrogen!”, ”Ryssland skickar trupper till Krim”, ”Allah akbar! USA - den stora Satan”. Löses dessa konflikter?

Den 6:e mars står det på Svenska dagbladets hemsida: Kiev vill ha en politisk lösning så det ”beror på Ryssland om man är beredd att lösa den här konflikten . . . eller vill fortsätta att öka spänningarna som man gjort under de senaste dagarna”, säger Jatsenjuk.

DN: Det lokala parlamentet på Krim har enhälligt röstat för att regionen ska ingå i Ryssland, rapporterar den ryska nyhetsbyrån Ria.

rt.com: According to an early March poll the Russian President's rating remains at its highest in the last two years and researchers list the Sochi Olympics and moves for a political settlement of the Ukrainian crisis as possible reasons.

Vem har rätt till Krim? Jag misstänker att själva frågan är felställd. Vem har rätt till någonting? Nå, hur som. Idag är 60 % etniska ryssar. Imorgon är de fler eller färre. Innan Stalin 1944 deporterade 200 000 tatarer så var andelen 50 %. I slutet på 1800 drygt 30 %. På 1700-talet existerade fortfarande gotiska som språk på Krim, och det gick nästan 20 tatarer på varje ryss som bodde där. På 400-talet försökte den ostrogotiske kungen Theoderik den store förmå goterna på Krim att stödja dennes krig i Italien. För 2500 år sedan grundade greker en stad där Sevastopol idag ligger. Men de som var först där enligt historiska källor var kimmerer, men naturligtvis fanns de andra före dem på Krim. Eftersom Krim var en del av Kievan Rus, den lösa statsbildning varifrån Ukraina, Vitryssland och Ryssland hämtar sina respektive ursprung, så kanske det är Ukraina som ska göra anspråk på Ryssland. Men eftersom den dynasti som grundade Kievan Rus var varanger som förmodligen hade sitt ursprung i Roslagen så är det kanske rospiggarna från Norrtälje som ska göra anspråk på både Krim och Ryssland. Varför man bör argumentera för rospiggarna snarare än för goter från Götaland som migrerade ungefär 800 år tidigare är att rospiggarna lämnade något som kan kallas statsbildning efter sig. Vem var först? Vilka är flest? Vem har rätten på sin sida? Ja, det är det som regleras av hävd eller i avtal och om inte dessa respekteras så är det svärdet som har ”rätten” på sin sida. Svärdet tolkat som den brutala makten; vapen, pengar eller kranarna på gasledningarna.

Historien är alltid närvarande och tiden rör på sig. Konflikter löses inte, de går upp i nya. Men vad är konflikt?

Konflikt kommer från latinets *conflictus* (sammanstötning). Konflikt är ett grundläggande och näst intill allomfattande begrepp. I Försvarsmaktens ”*Militärstrategisk doktrin*”¹ inleds kapitlet om konflikters natur med ”Konflikter karakteriseras att två eller flera parter försöker påtvinga varandra

¹ *Militärstrategisk doktrin*, Försvarsmakten, Högkvarteret, 2002-05-31

sin vilja". Beskrivningen antyder ett militärt sammanhang. En mer allmän definition skulle kunna formuleras som "Ett tillstånd med flera motstridiga intressen". Med sådana definitioner så omfattar konflikt alla tillstånd från fullständig fred, inkluderande frid på det individuella planet, till och med gränslöst krig utan regler eller hämningar. Det vill säga ifråga om det perfekta paradiset på jorden så omfattas alla tillstånd av konflikt. Och eftersom inte ens helgon är perfekta så finns inte paradiset.

Ett vanligt sätt att kategorisera konflikt är efter intensitet. Krig är en stark form av konflikt, som med Clausewitz² fått en pregnant och levande tolkning i att vara ett politiskt instrument bland andra för att nå politiska mål. Därvidlag uttrycker Clausewitz ungefär samma sak som Augustinus som drog slutsatsen att krig kan komma att bli ett moraliskt imperativ för dem som styr.

Krig och dess berättigande kan betraktas på olika sätt. T ex finns det historiska exempel på kulturer eller ideologier som hyllat krig, ädel kamp eller den starkares rätt som en dygd i sig själv. I vissa sammanhang är krig ett religiöst bud (exempelvis det s k "mindre jihad"). I den västerländska traditionen är krig en form av konflikt som bör vara bunden av legala restriktioner, både för dess initiering (jus ad bellum) och i dess utövande (jus in bello)

Säkerhetspolitik är den politik man väljer att föra för att säkra ett lands intressen. I den västerländska civilisationen finns åtminstone två historiska betingade fundament för säkerhetspolitik. Det ena är *fred*, som förutom en negativ betydelse i meningen "frånvaro av krig" också har en positiv betydelse i det att lugn råder. Historiskt beskrivs det sistnämnda med Augustinus' "tranquillitas ordinis", en term som visar att roten till det västerländska konceptet för fred också innehåller ett element av frid. Liknade begrepp för frid och lugn finns också inom andra kulturer, t ex inom judendom och hinduism. Det andra är *realpolitik*, vilket är ett begrepp som anger att det finns en hierarki av intressen att beakta. Ett avkall på ett mindre viktigt intresse kan vara ett medel för att försvara ett intresse av högre rang. En nation med begränsade resurser måste med andra ord alltid kompromissa med andra viljor. Eftersom alla nationer har begränsade resurser finns ett moment av realpolitik i de flesta nationers säkerhetspolitik. Ett svenskt exempel är transitering av tyskar under andra världskriget för att undgå direkt konfrontation med Tyskland. Ett annat exempel är USA med den policy för hantering av USAs antagonister i säkerhetsrådet som myntades av Condoleezza Rice inför det senaste Irakkriget: "Straffa Frankrike, ignorera Tyskland och förlåt Ryssland". Realpolitik blir det om man översätter formeln till: "Vi har råd att vara sura på Frankrike. De har strulat tillräckligt och behöver en knäpp på näsan. Det är en investering för framtiden. Vi bedömer att Gerhard Schroeder och Joshka Fischer inte är seriösa figurer. Det bästa är att passera dem i tysthet och invänta en ny kansler. Ryssland däremot har vi inte råd att alienera oss emot i detta läge." Liknade avvägningar finns kring all politik – och all retorik – som har med händelserna på Majdan och Krim att göra.

När alla länder bedriver säkerhetspolitik och då detta betyder att intressen står mot intressen så betyder det att all politik är uttryck för konflikt. Historien är alltid närvarande och tiden rör på sig.

² Clausewitz "Om kriget", 1832

Konflikter löses inte, de går upp i nya. Man behöver inte vara marxist-leninist för att omfatta och uppskatta dialektik som en motor genom historien.

Om man nu inte löser konflikter, hur ska man då förhålla sig till dem? Det är en annan, intressantare och större fråga. Ett frö lever sin egen konflikt, gro eller torka. En tankens frö är hur ett konfliktfritt samhälle skulle te sig.